

NASYPAĆ (62) *vb pf*

Oba a jasne (w tym w pierwszym 2 r. błędne znakowanie).

inf nasypać (12). ◇ *fut 1 sg* nasypę (1). ◇ *2 sg* nasypiesz (1). ◇ *3 sg* nasypie (2). ◇ *3 pl* nasypą (4). ◇ *praet 3 sg m* nasypał (3). ◇ *1 pl m pers* -chmy nasypali (1). ◇ *3 pl m pers* nasypali (3). ◇ *imp 2 sg* nasyp (16); -p (13), -(p) (3). ◇ *con 2 sg m* byś nasypał (3). ◇ *3 pl m pers* by nasypali (1). ◇ *impers praet* nasypáno (3). ◇ *part praet act* nasypąwszy (12); -ąwszy (11), -awszy (1) *RejZwierc*.

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVIII w.

1. *Sypiąc umieścić gdzie; ponere PolAnt (41)* : tedy wždy do targu náfypą [o wymłóconym zbożu]/ zá co y pieniążkow/ [...] y co rofkażesz toć przyniofą *RejZwierc* 111.

nasypać czego (28): *RejRozpr E; Leop Num 16/18; BielKron 41*; Doftawfzy gáfęzi winnych/ vkopawfzy dołek/ náfypawfzy gnoi u drobnego á thrzałkowiłká/ [...] onaż ziemią przyłóżyłz *RejZwierc* 107; [obegnańcy podczas szturm] dżiury záprawiáli/ drzewem/ kámieniem/ gnoi em/ ziemią/ becżkami náfypawfzy ziemie *BielSpr* 64. *Cf nasypać czego gdzie; Fraza.*

nasypać czego gdzie (21): náfyp w wory ých zbożá ile fie może włúc *RejFóz D2; FalZioł II 19b, III 18c, 24d, V 25v, 116; RejWiz 103v; ZAcy dwa w mecherzynę* łkorek náfypáli *RejFig Cc7*; pocżyni wfzy z rozg kołze/ náfypáli w nie ziemie *BielKron 314v, 17, 17v, 314v [2 r.], 463; A gdfieby mrówki záwadżály/ ták ié rofpędżiłz: Náfyp tłuczonyé śiárki miedzy nie/ thedyć pozdycháią: álbo im w gniazdo mázi náley: álbo popiółu rzeżewného/ miedzy nie náfyp. SienLek 159v; BielSpr 63v, 74; Tedy łzedł (on) prorok y łtánął przed krolem ná drodze/ y zmienił fię prochem (náfypawfzy go) ná oblicze łwoie [et mutavit se (in velo) cum pileo super ventos suos]. *BudBib 3.Reg 20/39[38]. Cf Zwrot.**

nasypać co w co (1): [swowolnicy] kłotki odćináią/ prochy w nie náfypawfzy rozładżáią *SarnStat 691.*

Fraza: »prosto (a. rownie) by nasypał plew (a. much)« = o małej wartości (2): Mowiż jako prawy Michał Profto bys też plew náfypał *RejKup Bbv, cc6.*

Zwrot: »nasypać pełno (a. pełniuczko) [w co czego]« (2): Kupił też kilká workow tczych łzedłzy do kramów/ Y náfypał pełniuczko w nie bitych licżmanow. *HistLan C2; BielSpr 74.*

Szeregi: »nakłáć i nasypać« (1): Wzięli tedy [Mojżesz i Aaron] káżdzy łnich Turybularze łwoie/ y węgla nákládli/ y káżdidla náfypali [posuerunt in eis ignem, et posuerunt in eis suffitum *Pol Ant*] *Leop Num 16/18.*

»nasypać, włóżyć« (1): Rzekł potym Moizelz ku Aaronowi/ weźmi káżdizidlicę náfyp węgla włóż káżdidla wonnego *BielKron 41.*

a. *O zabiegach leczniczych [czego gdzie] (9)* : Gdy łmok zagrizie/ tedy czeny náskrobać y náfypać ná ranę *FalZioł IV 33c, III 4a*; náfypże grynłzpanu w rány obwiázawfzy záś á przywiń *SienLek 182v, 131v.*

nasypać komu (5): Kiedy mowę łtráci: weźmi groczyce tártey/ pieprzu tárthego/ izopu [...] á zmiełzawfzy to/ włzyłtkiego tárte- [!] náfyp mu pod ięzyk *SienLek 61v, 55, 61, 116*; Albo tákże krukowi náfyp mu iedno pełno pieprzu w nos/ á záley mu máłmázyą/ [...] nie będzie długo krakał. *RejZwierc 158.*

b. O obroku końskim [czemu; w tym: czego (2)] (3) : [szkapa] nigdy więcej/ Nie iada/ byś iey też więc náfypał nawięcy *RejWiz* 191; náfypielz koniowi owlá albo náfypác każełz *RejZwierc* 97.

2. Sypiąc wymieszać co z czym [czego] (11) : warz ie [słodkie migdały] w wodze [!] włofkiego kopru/ czukru náfypawfzy *FalZioł* V 81v, I 149d.

nasypać w co (9): *FalZioł* I 144a; Alboć ifcie on náfypał łam w zyto pieniędzy *RejJóz* N6v; [kapłani *Adamitów*] popioł miałto świętości nošili/ á náfypawfzy go w wino/ nowotnym kápłáncóm dawáli pić *BielKron* 185; Ná złé iádowité ładzele albo wrzody náfyp hálunu w Wino paloné *SienLek* 128, 54, 97, 134v, 151v, 180v.

3. Sypiąc napelnić [co] (7) :

nasypać czego [= czym] (3): *SienLek* 163v; *HistRzym* 10v; náfypawfzy tą [strzałę] prochu/ łmoły/ fiárki/ Sáletry/ potrołze: wfyłtkiego rowno/ obcięgni to nićiami mocnemi *BielSpr* 74.

nasypać komu (3): Náfipawfzy im wory nakładę pieniędzy *RejJóz* M6v; *RejZwierc* 31v; *WerKaz* 300.

Zwroty: »mieszek groszmi nasypać« (1): Więc chociaź drugim w głowie nie dobrze włano/ Ale miełzki porządnie grołzmi náfypano. *PaprPan* E4v.

»nasypać pełne [co]« [szyk zmienny] (4): *SienLek* 163v; Appollon kazał pełny okręt pšzenice náfypác *HistRzym* 10v; páni też náfypie pełen wor woytowi *RejZwierc* 31v [*idem*] *WerKaz* 300.

4. Sypiąc uformować [co] (2) : [Nigrytowie] tym obyczáiem tárguią: náfypą nád brzegiem káždy fwoię gromádę Soli á odehydą precz *BielKron* 450; Y położę fię iáko piłá ná cię/ y przyciłnę cię taránem/ náfypę też przeciw tobie obrony [*et statuam contra te munitiones*]. *BudBib Is* 29/3.

5. Zwrot: »pod nasiadki jajec nasypać« = *posadzić kurę na jajkach* (1) : Ova gallinis subicere, Pod náfiadki yáyec náfypác/ náfádzić ná yáycách. *Mącz* 163a.

Synonim: **3. napelnić**.

Formacje współrdzenne cf **SUĆ**.

Cf **NASYPANIE, NASYPANY**

JR, LW